

**MINISTARSTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE I INFORMACIONO
DRUŠTVO**

Nemanjina br.22-26

11000 BEOGRAD

(„Javna rasprava - za kabinet ministarke“)

Poštovani,

Zadovoljstvo nam je, kao i uvek, da se aktivnim učešćem pridružimo javnoj raspravi, ovoga puta, na temu Nacrta Strategije i Akcionog plana razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Srbiji do 2012. godine (u daljem tekstu: Nacrt Strategije).

Na samom početku bi istakli da je u poglavlju A2 - Analiza pristupnih tehnologija, dat samo delimičan opis HFC (Hybrid fibre-coaxial) tehnologije.

Želimo da naglasimo da je HFC zaista prava broadband tehnologija. HFC mreže spadaju u FTTN (Fibre to the Node) mreže. Propusni opseg od 5-862 MHz može da omogući digitalni protok od 4,5-5 Gb/s po jednom optičkom čvoru (Node). Ovaj propusni opseg omogućava istovremenu distribuciju:

- a. Analognih TV kanala
- b. Digitalnih TV kanala u standardnoj i visokoj rezoluciji
- c. Video na zahtev
- d. Fiksnu IP telefoniju
- e. Širokopojsni internet pristup sa preko 100 Mb/s na bazi EuroDOCSIS 3.0 tehnologije
- f. Ostale aplikacije i servise baziranih na IP protokolu

Smatramo da HFC pristupne mreže mogu značajno doprineti povećanju penetracije širokopojsnog pristupa.

Poslednja rečenica u poglavlju A2 cit: "Širokopojsni pristup zasnovan na primeni klasičnih bakarnih provodnika u poslednjoj milji podržava protoke do 20 Mbit/s" nije tačna ili se ne odnosi na koaksijalne kablove.

Takođe smatramo da u akcioni plan treba uvrstiti Srpski Internet Exchange ili Peering centar. Pored lokalnog značaja, ovakav centar će dovesti ostale ISP iz regiona i Evrope.

Kako je ovim akcionim planom predviđeno formiranje katastra TT kanalizacije do kraja ove godine, ostaje nejasno kako će posle toga alternativnim operatorima biti omogućeno da polažu svoje kablove u TT kanalizaciju. Predlažemo izradu pravilnika o korišćenju i davanju u zakup TT kanalizacije.

Istakli bi da kablovskim operaterima je vrlo bitna Triple-play usluga Video-Data-Voice, ne zbog telefonije same po sebi, nego zbog paketiranja usluge i

očuvanja baze korisnika. (Što je naravno omogućeno Telekomu Srbija, gde IPTV nije posebno regulisan.)

U akcionom planu se navodi plan za liberalizaciju fiksne telefonije. Ovde želimo da skrenemo pažnju da će to biti tender za licencu za fiksnu telefoniju, poput one za mobilnu. To nije fiksna telefonija za čiju licencu mogu da konkurišu kablovski operateri. Kablovskim operaterima treba omogućiti kupovinu opsega numeracije kao što se to radi u okruženju. S druge strane veliki svetski telekomunikacioni operateri sigurno da nisu zainteresovani samo za nudjenje fiksne telefonije.

Širokopojasni internet pristup prestaje da bude servis, nego infrastruktura za nudjenje novih servisa na aplikativnom nivou. Svetska iskustva govore da su Social Networking, Media Sharing, Blog, I-Tunes, Netflix, Blockbuster, Youtube, Gaming, E-learning, Gaming, E-Health ... imaju veliku ulogu u popularizaciji širokopojasnog interneta.

Ovde bi napomenuli i to da RATEL često nove Value Added Servise bazirane na širokopojasnom pristupu uslovljava pravilnicima i taksama, što nepotrebno poskupljuje internet i usporava njegov razvoj.

Predlažemo da se razmotriti mogućnost da se u akcionom planu u cilju popularizacije širokopojasnog pristupa ovakvi i slični servisi oslobode dodatne RATEL regulacije. Kao primer za prethodno izneto navodimo nedavni primer regulisanja i plaćanja taksi za nudjenje VoIP servisa bez posebne numeracije, koji spada u istu klasu kao Skype.

S poštovanjem,

U Beogradu, 28.08.2009.

Za SBB d.o.o. Beograd

Dragica Pilipović- Chaffey